

THOÁI VỐN ĐẦU TƯ RA NGOÀI LĨNH VỰC KINH DOANH CHÍNH (SAU ĐÂY GỌI LÀ THOÁI VỐN NGOÀI NGÀNH) CỦA CÁC TẬP ĐOÀN, TCTY NHÀ NƯỚC LÀ YÊU CẦU BẮT BUỘC, LÀ HƯỚNG ĐI ĐÚNG. SONG, GIẢI PHÁP NÀO PHÙ HỢP ĐỂ THOÁI VỐN NGOÀI NGÀNH CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC (DNNN) ĐẠT HIỆU QUẢ VÀ BẢO TOÀN Ở MỨC CAO NHẤT PHẦN VỐN VÀ TÀI SẢN CỦA NHÀ NƯỚC ĐÃ ĐẦU TƯ.

- THU HƯỞNG

Thoái vốn đầu tư ngoài ngành SẼ ĐƠN GIẢN HÓA THỦ TỤC

Nạn giải chuyện thoái vốn ngoài ngành ở các DNNN

Theo thống kê của Cục Tài chính doanh nghiệp - Bộ Tài chính, đến cuối năm 2012 đã có 138 đơn vị xây dựng Đề án tái cơ cấu và có 49 đơn vị đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt Đề án,

trong đó có phương án thoái vốn đầu tư ngoài ngành kinh doanh chính. Theo số liệu thống kê của 90 tập đoàn, TCTy, có 42 tập đoàn, TCTy đầu tư vào lĩnh vực chứng khoán, bảo hiểm, bất động sản, quỹ đầu tư, ngân hàng với giá trị ước tính đến 30/9/2012 là 22.405 tỷ đồng.

Theo yêu cầu của Chính phủ, các tập đoàn, TCTy nhà nước phải hoàn tất việc thoái vốn đầu tư ngoài ngành vào cuối năm 2015. Như vậy, chỉ còn hơn 2 năm nữa, với hơn 22.000 tỷ đồng giá gốc các khoản đầu tư ngoài ngành của khối doanh nghiệp 100% vốn Nhà nước sẽ phải được chuyển

giao cho các chủ đầu tư khác. Song cái khó đối với các tập đoàn, TCty nhà nước là việc chuyển giao phải đáp ứng yêu cầu bảo toàn ở mức cao nhất phần vốn và tài sản của Nhà nước đã đầu tư. Và yêu cầu này lại càng khó khả thi đối với các tập đoàn và TCty nhà nước trong giai đoạn hiện nay. Bởi lẽ, những năm trước đây, phần lớn các tập đoàn, TCty nhà nước đều lựa chọn những ngành “hot” để đầu tư, như đầu tư vào bất động sản, ngân hàng, bảo hiểm, chứng khoán. Ở thời điểm đầu tư, mệnh giá cổ phiếu của các DN thuộc những ngành này đều đạt tới vài chục, thậm chí hàng trăm nghìn đồng/mệnh giá cổ phiếu. Nhưng vài năm trở lại đây, các lĩnh vực này hoặc là bị đóng băng (bất động sản), hoặc là giao dịch dè chừng (bảo hiểm, chứng khoán), hoặc đã bão hòa, kém hấp dẫn (ngân hàng) nên giá trị cổ phiếu có khi mất hàng chục, thậm chí cả trăm lần so với mức đầu tư ban đầu.

Theo Nghị quyết 26 của Chính phủ, việc thoái vốn đầu tư ngoài ngành phải được thực hiện theo nguyên tắc thị trường, bảo đảm công khai, minh bạch, bảo toàn ở mức cao nhất phần vốn và tài sản của Nhà nước. Đây cũng là điều khó xử lý đối với lãnh đạo các tập đoàn và TCty nhà nước. Bởi lẽ, để đầu tư một dự án như nhau, suất đầu tư bằng vốn nhà nước thường cao hơn 1,6 - 2 lần suất đầu tư của DN tư nhân. Vì vậy, thoái vốn, tức là bán dự án, bằng giá trên sổ sách kế toán đã là điều khó, bán cao hơn để có lãi lại càng khó hơn nhiều lần.

Chủ tịch HĐQT Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (Petrovietnam) Phùng Đình Thực cho biết, hiện tại, khó khăn nhất đối với thoái vốn là bán giá nào, ai mua mà vẫn

phải bảo đảm không mất vốn nhà nước. Chia sẻ quan điểm này, Tổng giám đốc Tập đoàn Công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam (Vinacomin) Lê Minh Chuẩn cho rằng, nếu thoái vốn vội vã, vừa mất vốn của Nhà nước, mất vốn của DN, đồng thời gây tác động không nhỏ đến an sinh xã hội và tâm lý người lao động.

Theo kết quả thoái vốn tại Cty Chứng khoán Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VIG) mà Tập đoàn Hóa chất Việt Nam (Vinachem) đã công bố, Vinachem không bán được bất kỳ cổ phiếu nào trong tổng số gần 2,1 triệu cổ phiếu, tương đương 6,13% vốn tại VIG. Nguyên nhân khiến Vinachem thoái vốn bất thành là bởi trị giá cổ phiếu quá thấp, dao động từ 2.300 - 2.600 đồng/cổ phiếu, trong khi giá được phê duyệt chuyển nhượng là tối thiểu 10.600 đồng/cổ phiếu, mức giá này chưa bao gồm thuế và phí các loại. Hay tháng 7/2013, EVN thông báo sẽ đấu giá toàn bộ 25,2 triệu cổ phần mà Tập đoàn này sở hữu của Ngân hàng An Bình (ABB) với giá khởi điểm 10.000 đồng/cổ phần, bán theo lô lớn, không bán cổ phiếu lẻ. Nhưng đến hết thời hạn đăng ký và đặt cọc (15h30 ngày 02/8/2013) không có nhà đầu tư nào đăng ký tham dự đấu giá nên cuộc đấu giá không thành.

Đơn giản hoá các thủ tục về thoái vốn

Theo chỉ đạo của Chính phủ trong quý 3/2012, các tập đoàn, TCty phải hoàn thành trình Chính phủ Đề án tái cơ cấu DN của mình. Trong Đề án, các tập đoàn, TCty phải xây dựng phương án thoái vốn. Còn thoái như thế nào, lúc nào cho đảm bảo hiệu quả nhất trong một giai

đoạn các tập đoàn và TCty cũng phải xây dựng đề xuất. Song theo số liệu từ Bộ Tài chính, tính đến trung tuần tháng 7/2013 mới có 66 tập đoàn, TCty xây dựng đề án tái cấu trúc trình bộ chủ quản, Thủ tướng Chính phủ xem xét phê duyệt, trong đó có 44 đề án được phê duyệt.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho việc thoái vốn, Cục Tài chính DN (Bộ Tài chính) đã có hướng dẫn thoái vốn đầu tư ra ngoài lĩnh vực kinh doanh chính của các tập đoàn, TCty nhà nước. Cụ thể như, đối với các khoản đầu tư lĩnh vực tài chính ngoài ngành như: Bảo hiểm, ngân hàng, chứng khoán, Quỹ đầu tư nếu đã thực hiện các biện pháp trên mà thoái vốn không thành công, thì đề nghị giao cho SCIC mua lại giá trị của khoản đầu tư mà tập đoàn, TCty đang theo dõi, hạch toán trên sổ sách sau khi đã trừ khoản trích lập dự phòng giảm giá đầu tư theo quy định (báo cáo tài chính đã được kiểm toán tại thời điểm gần nhất).

Và theo ông Đặng Quyết Tiến, Phó Cục trưởng Cục Tài chính DN (Bộ Tài chính): “Ngoài tập trung rà soát để đơn giản hóa thêm một bước các thủ tục về thoái vốn áp dụng đối với DN do Nhà nước sở hữu 100% vốn, Bộ Tài chính đang tổng hợp tiếp các vướng mắc liên quan đến cơ chế cổ phần hóa, thoái vốn đầu tư ngoài ngành, trình Thủ tướng Chính phủ. Trên cơ sở đó, Chính phủ sẽ ban hành nghị quyết về các giải pháp gỡ khó cho DN trong quá trình triển khai đề án tái cơ cấu, trong đó có thoái vốn đầu tư ngoài ngành”. Theo ông Tiến, để các giải pháp đưa ra có tính khả thi cao, các DN cần tích cực phản ánh vướng mắc về Bộ Tài chính, tránh tình trạng kêu khó chung chung như hiện tại. ■